

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Збірник матеріалів
II –ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

08 - 10 квітня 2020 року, м. Одеса

У збірнику опубліковано матеріали II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 08 - 10 квітня 2020 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	- начальник навчального відділу, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційного навчання, к. ф.-м. н., доцент
Кручек О.А.	- начальник відділу контролю якості та сертифікації, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Сярова А.С.	- методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет II-Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

РОЛЬ ЛЕКЦІЙ В ЯКІСНОМУ ЗАСВОЄННІ СТУДЕНТАМИ МАТЕРІАЛУ ЩО ВИВЧАЄТЬСЯ

А.П. Ліпін

Лекція розглядається як основне джерело інформації і її головна мета полягає в подачі на високому теоретичному і методологічному рівні і дохідливо передбаченого силабусом матеріалу. Менше уваги приділяється лекціям як чиннику, здатному активізувати і інтенсифікувати засвоєння читаної дисципліни. Опрацювання отримуваної інформації і її закріплення переноситься на практичні і лабораторні заняття і, звичайно, на самостійну роботу.

Проте лекція, що уважно прослухана і добре зрозуміла студентами, значно полегшує самопідготовку за прочитаним матеріалом. Не випадково використання чужих конспектів, як правило, пов'язано з великими труднощами, наприклад при підготовці до іспиту. Конспект, складений самим студентом, при його повторному прочитанні викликає асоціації, по яких легко відновлюється логічний зв'язок теми, що вивчається, без особливих зусиль легко можна розібратися в предметі. На жаль, студенти далеко не завжди слухають навіть хорошу лекцію з достатньою увагою і розумінням. Це пояснюється різними причинами: пропущений або незрозумілий матеріал попередніх лекцій призводить до ускладнень в розумінні поточної лекції, невміння деяких студентів не відволікатися тривалий час, нарешті, просто втома. Крім того, здавана легкість, ясність і дохідливість, які характеризують лекції хорошого лектора, інколи створюють у студентів помилкове враження, що дисципліна неважка і що вони легко засвоять даний предмет.

Слухаючи лектора, студенти рідко сумніваються в достовірності викладеного, у них не виникає питань, або виникають рідко і незначні, оскільки вони отримують дану інформацію, як правило, вперше, вважаючи, що вона обов'язково відповідатиме практиці. Достовірність теорії лекційних занять підтверджується на лабораторних роботах, закріплюється на практичних заняттях, і як результат, відображується в курсових проектах і випускній кваліфікаційній роботі магістра. Проте, як тільки студент приступає до виконання тих самих практичних, лабораторних або самостійних завдань за тільки що прослуханим матеріалом, відразу ж виникають складнощі й важкість. Добре відомо, що після викладу лектором теоретичних основ даної дисципліни студентам потрібна неодноразова консультація викладачів для виконання курсового проекту або домашнього завдання. Лише приступивши до практичної роботи, студентові стає ясно, що не всі розділи зрозуміли ним правильно, що його знань недостатньо, у нього виникають питання й сумніви й тоді, студент може правильно оцінити міру своєї підготовленості до виконання необхідної роботи.

Цим пояснюється те, що відсутність своєчасної консультації викладача часто є причиною відставання від графіка при виконанні курсових і самостійних робіт.

Допомогти студентам не лише зрозуміти лекційний матеріал в процесі читання лекції, але й орієнтувати їх на можливість використовувати отримувану інформацію для практичних цілей дуже принадно, хоча і важкість цього завдання очевидна.

Активна робота студентів на лекціях замість пасивного конспектування отримуваної інформації без сумніву дає добрі результати. Як змусити студентів активно працювати на лекції? Ідея ця давно розглядається педагогічною наукою, як прогресивна. Одна зі спроб втілити її в життя призвела до читання так званих «проблемних лекцій». Перед студентською аудиторією ставиться проблема, яка вирішується спільно, звичайно під керівництвом викладача.

Така методика читання лекції підвищує ефективність лекції, привчає студентів логічно мислити, викладати свої думки, відстоювати свою точку зору. В процесі обговорення у студентів виникають питання, сумніви, пропозиції, які висловлюються, обговорюються і тим самим дозволяють їм глибше розібратися в даній темі. Засвоюється така лекція значно краще, ніж звичайна.

До недоліків «проблемних» лекцій можна віднести: великі витрати часу, в результаті яких викладач не завжди встигає виконати програму і вимушений перенести окремі розділи на самостійну роботу студентів. Крім того, при обговоренні не всі студенти активно беруть участь у вирішенні поставлених проблем. Багато хто віддає перевагу ролі слухачів, надавши право на активне обговорення своїм більш підготовленим або рішучішим товаришам. Таким чином, для значної кількості студентів позитивне значення проблемних лекцій полягає лише в тому, що лекції стають більш живими, цікавішими. Оскільки частина студентів не встигає обдумати обговорювану проблему, а деякі і не намагаються це зробити, а лише слухають виступи інших, те засвоєння матеріалу проблемної лекції для цих студентів мало відрізняється від засвоєння звичайної хорошої лекції.

Кожен досвідний лектор знає, що студентська аудиторія через певний проміжок часу втомлюється і необхідна розрядка, без якої не вдається відновити працездатність аудиторії. Якщо таку розрядку не планує лектор, то студенти просто перестають слухати, відволікаються. На жаль, не завжди вдається правильно визначити момент, коли така розрядка необхідна, та й за змістом лекції не завжди вдається її організувати. Інтервал, через який аудиторії необхідний відпочинок, залежить від ряду чинників, від матеріалу лекції, від психологічного настрою студентів, від часів (перші або останні) даної лекції і так далі. Зазвичай, лектор інтуїтивно відчуває реакцію аудиторії і в потрібний момент застосовує який-небудь прийом для розрядки.

Можна зробити висновки, що:

- лекції є не лише основним джерелом інформації, але й покликані викликати у студентів інтерес до читаної дисципліни, бажання вчитися даній

дисципліні, що у свою чергу необхідно постійно підтримувати впродовж всього курсу;

- підвищувати ефективність навчання необхідно на усіх етапах педагогічного процесу. Це завдання вирішується комплексно на лекціях, лабораторних і практичних заняттях, при самостійній роботі студентів.

ЕФЕКТИВНА КОМУНІКАЦІЯ СТУДЕНТА ТА ВИКЛАДАЧА - ЗАПОРУКА УСПІХУ У НАВЧАННІ

Т.А. Кулаковська

Навчальна діяльність студента - це цілеспрямований, регламентований планами і програмами, керований процес засвоєння знань, умінь і навичок, розвитку і становлення особистості студента. У процесі навчальної діяльності студент виступає в якості суб'єкта, тобто носія предметно-практичної активності і пізнання.

Величезну роль в цьому процесі відіграють викладачі. Взаємодія між викладачем і студентом розглядається як безперервний діалог, в процесі якого вони спостерігають, осмислюють наміри один одного і реагують на них. Для створення стійкої і комфортної взаємодії і викладачам, і студентам доводиться докладати чимало зусиль.

Важлива роль в комунікаційному процесі належить саме особистості викладача, його авторитету у студентів. Авторитет викладача формується при достатньому рівні розвитку як предметних, так і комунікативних та гностичних педагогічних вмінь. Авторитетний викладач - це особистість з високою педагогічної спостережливістю, повагою до студентів, стимулюванням їх активності та інтелектуальної діяльності, гнучкістю та нестандартністю в прийнятті педагогічних рішень, задоволенні від процесу спілкування зі студентами. Серед якостей викладача, на яких базується його авторитет, можна виділити професіоналізм і глибокі знання предмету, уміння образно і доступно викладати свої думки, високу загальну культуру і ерудицію, швидкість реакції і мислення, уміння відстоювати і захищати свою власну точку зору, уміння користуватися виразними (невербальними) засобами, здатність розуміти психологію студента, його гідність та недоліки, повагу до співрозмовника, доброзичливість та терпимість, психологічну стійкість і винахідливість у важких ситуаціях, акуратний зовнішній вигляд.

Оцінити ефективність комунікації між студентом та викладачем можна за наявністю зворотного зв'язку. Зворотній зв'язок - це один з елементів комунікаційного процесу, який є поверненням інформації людині про подію, поведінку, які мають місце зараз або відбувалися раніше. У сфері вищої освіти, в ході навчання і підготовки кваліфікованих кадрів, зворотний зв'язок може бути визначена як «навмисне повідомлення реципієнту (відправнику

ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У II-ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ

1. Академія рекреаційних технологій і права, м. Луцьк
2. Бахмутський коледж мистецтв ім. І. Карабиця, м. Бахмут
3. Вищий навчальний комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівська медична академія ім. А. Крупинського», м. Львів
4. Вінницький торговельно-економічний інститут Київського національного торговельно-економічного університету, м. Вінниця
5. Горлівський інститут іноземних мов Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет, м. Бахмут
6. Державний заклад «Запорізька медична академія післядипломної освіти Міністерства охорони здоров'я України», м. Запоріжжя
7. ДЗ «Луганський національний університет ім. Т. Шевченка», м. Старобільськ
8. Донецький національний медичний університет, м. Краматорськ
9. Донецький національний медичний університет, м. Кропивницький
10. Донецький національний медичний університет, м. Лиман
11. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
12. Житомирський торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету, м. Житомир
13. Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя
14. Івано-Франківський національний медичний університет, м. Івано-Франківськ
15. Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, м. Івано-Франківськ
16. Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ
17. Київський національний університет технологій та дизайну, м. Київ
18. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук
19. Луцький національний технічний університет, м. Луцьк
20. Маріупольський державний університет, м. Маріуполь
21. Миколаївський коледж Вищого навчального закладу «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», м. Миколаїв
22. Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ
23. Національний університет оборони України ім. І. Черняховського, м. Київ
24. Національний університет харчових технологій, м. Київ
25. Національний фармацевтичний університет, м. Харків
26. Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м. Одеса
27. Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса
28. Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова (ОНУ), м. Одеса

- 29.**Полтавський національний педагогічний університет ім. В.Г. Короленка, м. Полтава
- 30.**Східноукраїнський Національний університет ім. В. Даля, м. Сєверодонецьк
- 31.**Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка, м. Тернопіль
- 32.**Українська інженерно-педагогічна академія, м. Харків
- 33.**Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава
- 34.**Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини, м. Умань
- 35.**Харківська медична академія післядипломної освіти, м. Харків
- 36.**Харківський національний медичний університет, м. Харків
- 37.**Центральноукраїнський державний педагогічний університет ім. В. Винниченка, м. Кропивницький

Про проблеми формування соціальної відповідальності майбутнього фахівця А.О. Соловей, О.М. Кананихіна, Т.С. Ботіка, О.А. Мамроцька.....	184
Вибір варіативної компоненти в навчальних планах підготовки студентів в умовах реалізації закону «Про вищу освіту» І.М. Агєєва, Ю.В. Дьяченко, Є.М. Коренман.....	186
Використання інструментів маркетингу у системі менеджменту якості закладу вищої освіти О.А. Кручек, С.А. Памбук, О.В. Аксюта.....	189
Психогігієна у структурі особистісного розвитку майбутніх фахівців спеціальної освіти І.О. Шишова.....	191
The development of professional competence of future philologists in the institutions of higher education S. Perova.....	194
Методика підготовки студентів до олімпіади з Рекреалогії І.С. Калмикова.....	197
Вища освіта у контексті її реформування П.Г. Давидов.....	198
Аналіз основних об'єктів оптимізації навчального процесу в академії А.П. Ліпін, І.М. Шипко.....	201
Роль лекцій в якісному засвоєнні студентами матеріалу що вивчається А.П. Ліпін.....	203
Ефективна комунікація студента та викладача - запорука успіху у навчанні Т.А. Кулаковська.....	205
Дослідницький метод навчання студентів спеціальності «Туризм» М.Л. Орлова, І.В. Крупіца, О.К. Гілко.....	206
Методика розвитку професійно-технічного мислення у студентів Т.А. Ревенюк.....	208
Шляхи забезпечення якості вищої освіти в медичних вузах О.В. Кірсанова, М.Г. Борозенець.....	210
Лабораторний практикум - невід'ємна складова частина навчального процесу О.Є. Воєцька, Т.В. Бордун.....	213
Щодо проблеми формування творчого мислення у студентів інженерних спеціальностей І.С. Лар'яновський.....	214
Основні мотиватори до навчання студентів медичних факультетів, які навчаються на старших курсах М.О. Ярцева.....	215
Ситуаційно-рольова гра в вивченні Пропедевтичної педіатрії О.В. Соляник.....	216
Використання методів симуляційного навчання при підготовці майбутніх педіатрів Ю.Г. Резніченко, О.М. Гиря, О.М. Лебединець, А.В. Каменщик, М.О. Ярцева, Н.І. Чудова.....	218